TEBLİĞ

Ticaret Bakanlığından:

İTHALATTA HAKSIZ REKABETİN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2025/16)

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, 15/5/2024 tarihli ve 32547 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/17) ile Çin Halk Cumhuriyeti menşeli 9105.21.00.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonu altında yer alan "elektrikle çalışan duvar saatleri" ürünü ithalatına yönelik başlatılan ve Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen nihai gözden geçirme soruşturmasının tamamlanması neticesinde alınan kararın yürürlüğe konulmasıdır.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, 14/6/1989 tarihli ve 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun, 20/10/1999 tarihli ve 99/13482 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar ve 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde geçen;

a) CIF: Masraflar, sigorta ve navlun dâhil teslimi,

b) GTİP: Gümrük tarife istatistik pozisyonunu,

c) Kurul: İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulunu,

ç) TGTC: İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetvelini,

d) Yönetmelik: 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliği,

ifade eder.

Karar

MADDE 4- (1) Yürütülen soruşturma sonucunda, Çin Halk Cumhuriyeti menşeli ürüne yönelik önlemin yürürlükten kalkması durumunda dampingin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu saptanmıştır. Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülerek tamamlanan soruşturma sonucunda ulaşılan bilgi ve bulguları içeren Bilgilendirme Raporu Ek'te yer almaktadır.

(2) Bu çerçevede, soruşturma neticesinde ulaşılan tespitleri değerlendiren Kurulun kararı ile 23/5/2019 tarihli ve 30782 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/17) ile yürürlükte olan dampinge karşı önlemin, Yönetmeliğin 42 nci maddesi çerçevesinde aşağıdaki tabloda gösterilen biçimde uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir.

GTİP	Eşya Tanımı	Menşe Ülke	Dampinge Karşı Önlem (CIF Bedelin Yüzdesi)
9105.21.00.00.00	Elektrikle Çalışanlar	Çin Halk Cumhuriyeti	23

Uygulama

MADDE 5- (1) Gümrük idareleri, 4 üncü maddede GTİP'i, eşya tanımı ve menşe ülkesi belirtilen eşyanın, diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, serbest dolaşıma giriş rejimi kapsamındaki ithalatında karşısında gösterilen tutarda/oranda dampinge karşı kesin önlemi tahsil ederler.

(2) Bilgilendirme Raporunda soruşturma konusu ürün ve benzer ürün ile ilgili açıklamalar genel içerikli olup uygulamaya esas olan TGTC'de yer alan GTİP ve 4 üncü maddede yer alan tabloda belirtilen eşya tanımıdır.

(3) Önleme tabi ürünün TGTC'de yer alan tarife pozisyonunda ve/veya tanımında yapılacak değişiklikler bu Tebliğ hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmez.

(4) Yönetmeliğin 35 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca bu Tebliğ kapsamındaki önlem, yürürlük tarihinden itibaren 5 yıl sonra yürürlükten kalkar.

(5) Yönetmeliğin 35 inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bu Tebliğ kapsamındaki önlemin sona erme tarihinden önce bir nihai gözden geçirme soruşturması başlatıldığı takdirde önlem, soruşturma sonuçlanıncaya kadar yürürlükte kalmaya devam eder.

Yürürlük

MADDE 6- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Ekleri için tıklayınız

EK:

2025/16 SAYILI İTHALATTA HAKSIZ REKABETİN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞE DAİR BİLGİLENDİRME RAPORU

1. GENEL BİLGİ VE İŞLEMLER

1.1 Kapsam ve yasal dayanak

(1) Bu rapor, 14/6/1989 tarihli ve 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun, 20/10/1999 tarihli ve 99/13482 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar ve 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik (Yönetmelik) hükümleri çerçevesinde yürütülen nihai gözden geçirme soruşturması (NGGS) sonucunda alınacak karara esas teşkil edecek bilgi ve bulguları içermektedir.

1.2 Mevcut önlem ve geçmişi

(1) 7/11/2001 tarihli ve 24576 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (2001/5) ile Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) menşeli elektrikle çalışan duvar saatleri ithalatında 2,10 ABD doları/adet tutarında dampinge karşı önlem yürürlüğe konulmuştur.

(2) 24/10/2007 tarihli ve 26680 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (2007/17) ile tamamlanan birinci NGGS sonucunda yürürlükte bulunan önlemin aynen devamına karar verilmiştir.

(3) 5/10/2013 tarihli ve 28786 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2013/19) ile tamamlanan ikinci NGGS sonucunda önlemin aynı seviyede devam etmesine karar verilmiştir.

(4) 23/5/2019 tarihli ve 30782 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/17) ile tamamlanan üçüncü NGGS sonucunda dampinge karşı önlemin CIF bedelin %23'ü oranında uygulanmasına karar verilmiştir.

1.3 Soruşturma

(1) Yönetmeliğin 35 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmünce, 20/7/2023 tarihli ve 32254 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2023/21) ile ÇHC menşeli elektrikle çalışan duvar saatleri ürününe yönelik yürürlükte bulunan mevcut önlemin yürürlükte kalma süresinin sona ereceği ilan edilmiştir. İlgili ürünün yerli üreticileri tarafından mevzuatta öngörülen süreler içinde, önlemin sona ermesinin damping ve zararın devam etmesine veya yeniden meydana gelmesine yol açacağı iddiasını içeren yeterli delillerle desteklenmiş bir başvuru ile NGGS açılması talebinde bulunabilecekleri duyurulmuştur.

(2) Bu çerçevede, Aypaş Elektronik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (Aypaş) firması ÇHC menşeli elektrikle çalışan duvar saatleri ithalatına yönelik NGGS açılması başvurusunda bulunmuştur. Söz konusu başvuru Çevikel Saat San. ve Dış Tic. Ltd. Şti. (Çevikel), Ayanoğlu Day. Tük. Mal. San. Tic. Ltd. Şti (Ayanoğlu), Akhan Plastik Kalıp ve Hediyelik Eşya San. Tic. Ltd. Şti. (Akhan) ve Tempo Elektronik Promosyon Saat Tic. Ltd. Şti. (Tempo) firmaları tarafından desteklenmiştir.

(3) Başvuru kapsamında sunulan bilgi ve belgeler, İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu (Kurul) tarafından değerlendirilmiş ve bir NGGS açılmasını haklı kılacak yeterlilikte delillerin mevcudiyetine kanaat getirilmiştir.

(4) Bu çerçevede, 15/5/2024 tarihli ve 32547 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/17) uyarınca ÇHC menşeli

9105.21.00.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonu (GTİP) altında sınıflandırılan "elektrikle çalışan duvar saatleri" ürünü ithalatına yönelik bir NGGS açılmıştır.

(5) T.C. Ticaret Bakanlığı (Bakanlık) İthalat Genel Müdürlüğü (Genel Müdürlük) tarafından yürütülen NGGS tamamlanmıştır.

1.4 Yerli üretim dalının temsil yeteneği

(1) Yerli üretim dalının temsil yeteneği incelenirken, başvuru sahibi Aypaş firmasının soruşturma konusu üründeki üretim miktarı ile aynı ürünün toplam Türkiye üretimi kıyaslanmıştır. Yapılan incelemede, Yönetmeliğin 18 inci maddesi uyarınca yerli üretim dalını temsil etme niteliğine sahip olan yerli üretici tarafından yapılan başvurunun, Yönetmeliğin 20 nci maddesi uyarınca yerli üretim dalı adına yapıldığı anlaşılmıştır. Anılan firma, bu raporun ilgili bölümlerinde "yerli üretim dalı" olarak anılacaktır.

1.5 Soruşturma ve gözden geçirme dönemi

(1) Önlemin yürürlükten kalkması durumunda, dampingin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığını tespit etmek amacıyla 1/1/2021-31/12/2023 tarihleri arasındaki dönem, gözden geçirme dönemi olarak saptanmıştır.

(2) 1/1/2023-31/12/2023 arasındaki dönem ise soruşturma dönemi (SD) olarak belirlenmiştir.

1.6 İlgili tarafların bilgilendirilmesi, dinlenmesi ve bilgilerin değerlendirilmesi

(1) Soruşturma açılmasını müteakip, soruşturma konusu ürünün Bakanlık tarafından tespit edilen ÇHC'de yerleşik üreticilerine/ihracatçılarına, Türkiye'de yerleşik ithalatçılarına ve ayrıca ÇHC'de yerleşik diğer üreticilere/ihracatçılara iletilebilmesini teminen anılan ülkenin Ankara Büyükelçiliğine soruşturmanın açılışına ilişkin bildirimde bulunulmuştur.

(2) Bildirimde, soruşturma açılış Tebliğine, başvurunun gizli olmayan özetine ve soru formlarına nereden erişilebileceği hususunda bilgi verilmiştir.

(3) Taraflara görüş bildirme ve soru formlarını yanıtlamaları için posta süresi dâhil 37 gün süre tanınmıştır.

(4) Yerli üretim dalı, soruşturma süresi boyunca Bakanlık ile iş birliği içinde olmuş ve gerektiğinde talep edilen ilave bilgileri temin etmiştir.

(5) Soruşturma konusu ürününün ÇHC'den ithalatını gerçekleştirdiği tespit edilen ithalatçı firmalara soruşturma açılışına ilişkin bildirimde bulunulmuş olup söz konusu firmalardan biri soru formuna yanıtlar için tanınan süreden daha sonra soru formuna yanıtlarını Bakanlığa iletmiştir. Dolayısıyla, anılan firma bu soruşturma kapsamında iş birliğinde bulunmuş olarak kabul edilmemiştir.

(6) Soruşturma sonucunda alınacak karara esas teşkil edecek bilgi, bulgu, tespit ve değerlendirmeleri içeren nihai bildirim raporu 5/5/2025 tarihinde yayımlanmıştır.

(7) Yayımlanan nihai bildirim raporu sonrasında, ilgili tarafların nihai bildirime ilişkin görüşlerini sözlü olarak da sunmalarına imkân tanımak amacıyla kamu dinleme toplantısı planlanmış; ancak, ilgili taraflardan talep gelmemesi üzerine söz konusu toplantı düzenlenmemiştir.

(8) Tarafların işbu soruşturma boyunca ortaya koyduğu tüm bilgi, belge ve görüşler incelenmiş, mezkûr görüşlerden mevzuat kapsamında değerlendirilebilecek olanlara bu raporun ilgili bölümlerinde yer verilmiştir.

2. SORUŞTURMA KONUSU ÜRÜN VE BENZER ÜRÜN

2.1 Soruşturma konusu ürün ve benzer ürün

(1) Soruşturma konusu ürün, 9105.21.00.00.00 GTİP'i altında sınıflandırılan "elektrikle çalışan duvar saatleri"dir.

(2) Cam veya plastikten mamul çerçeve, kadran ve akrep-yelkovan-saniyenin elektronik devrelerden oluşan bir makine ile montajından elde edilen duvar saatlerinin pil ile çalışan farklı tasarım versiyonları da bulunmaktadır. Ürün mesken, işyeri ve okullarda kullanılabilmektedir.

(3) Ürünün üretim sürecinde, duvar saatlerinin kasası için plastik enjeksiyon makinalarında kalıplar hazırlanır ve akrilik boya ile istenilen renkte boyama yapılarak renklendirilir. Kadran, cam, akrep, yelkovan ve saat makinesi monte edilerek duvar saati kullanıma hazır hale getirilir.

(4) İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (2001/5) ile sonuçlandırılan soruşturmada yerli üreticiler tarafından üretilen ürünler ile önleme konu ülke menşeli ürünler arasında fiziksel özellikler, ürün çeşitliliği ve kullanım alanları olarak "benzer ürün" tanımı açısından ayrım yaratan herhangi bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu defa da ilgili soruşturma kapsamında yapılan değerlendirmede, Yönetmeliğin 4 üncü maddesi çerçevesinde benzer ürüne yönelik tespiti değiştirecek herhangi bir bulguya rastlanılmamıştır.

(5) Soruşturma konusu ürün ve benzer ürün ile ilgili açıklamalar bağlayıcı nitelikte olmayıp genel içerikli ve bilgi amaçlıdır.

2.2 Ürünün ithalinde uygulanan gümrük vergisi ve diğer yükümlülükler

(1) Soruşturma konusu ürün için mer'i İthalat Rejim Kararı çerçevesinde belirlenen gümrük vergisi aşağıda yer almaktadır. Buna göre, duvar saatlerinin ÇHC'den ithalatında %4,7 oranında gümrük vergisi uygulanmaktadır.

Tablo 1: Gümrük Vergisi Oranları

GÜMRÜK VERGİSİ ORANI (%)							
G.T.İ.P./Eşya Tanımı	1	2	3	GTS ÜLKELERİ			7
				4	5	6	
9105.21.00.00.00 Elektrikle çalışanlar	0	0	3,4	0	0	1,2	4,7

Kaynak: İthalat Rejimi 2025

1: AB Üyesi Ülkeler, EFTA Üyesi Ülkeler, Serbest Ticaret Anlaşması Ülkeleri: Arnavutluk, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, Bosna-Hersek, Fas, Faroe Adaları, Filistin, Gürcistan, Güney Kore, İsrail, Karadağ, Kosova, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti, Malezya, Mısır Arap Cumhuriyeti, Morityus, Moldova, Sırbistan, Singapur Cumhuriyeti, Şili, Tunus. 2: Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti. 3: Birleşik Arap Emirlikleri. GTS ÜLKELERİ: Meri İthalat Rejimi Kararı Ek-1'de yer alan Genelleştirilmiş Tercihler Sisteminden Yararlanacak Ülkeler. 4: En Az Gelişmiş Ülkeler. 5: Özel Teşvik Düzenlemelerinden Yararlanacak Ülkeler. 6: Gelişme Yolundaki Ülkeler. 7: Diğer Ülkeler.

(2) Mülga 6/12/2018 tarihli ve 416 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan İthalat Rejimi Kararına Ek Karar uyarınca soruşturma konusu ürün ithalatının soruşturma konusu ülke menşeli olanlarında CIF bedelin %25'i uyarınca ilave gümrük vergisi (İGV) yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu İGV uygulaması, 31/12/2020 tarihli ve 3351 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Karar kapsamında hâlihazırda devam etmektedir.

(3) Diğer taraftan, soruşturma konusu ürünün serbest dolaşıma girişinde gümrük beyannamelerinin tescilinde menşe ayrımı yapılmaksızın gümrük idarelerince Gözetim Belgesi aranmakta olup mülga 19/8/2013 tarihli ve 28740 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulanmasına

İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2013/10) uyarınca soruşturma konusu ürün için 3,5 ABD doları/adet tutarında gözetim uygulaması mevcuttur.

3. DAMPİNGİN DEVAMI VEYA YENİDEN MEYDANA GELMESİ İHTİMALİ

3.1 Genel açıklamalar

(1) Yönetmeliğin 35 inci maddesi çerçevesinde, önlemin yürürlükten kalkması halinde dampingin devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığı incelenmiştir.

3.2 Dampingin devam etme ihtimali

(1) Yönetmeliğin 40 ıncı ve 41 inci maddeleri çerçevesinde, soruşturma sırasında yeniden bir damping marjı hesaplanmamış, esas soruşturmada hesaplanmış olan damping marjları gösterge olarak alınmıştır.

(2) Buna göre, İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2001/5) ile tamamlanan esas soruşturmada, ÇHC menşeli elektrikle çalışan duvar saatleri için birim damping marjı mutlak olarak 4,84 ABD doları/adet, nispî olarak ise CIF bedelin %180'i olarak hesaplanmıştır.

(3) Mevcut dampinge karşı önlemin hukuki ve idari altyapısını teşkil eden esas damping soruşturmasında tespit edilen damping marjı, uygulanan önlemin kalkması halinde ÇHC menşeli ithalatın muhtemel davranışını yansıtması bakımından önemli bir gösterge niteliği taşımaktadır.

3.3 Dampingin yeniden meydana gelmesi ihtimali

(1) İhracatçı firmaların davranışlarını ve yeniden meydana gelmesi muhtemel olan dampingi göstermesi açısından soruşturma konusu ülkenin Türkiye'ye yönlendirebilecek üretim ve ihracat kapasitesi ile fiyatları önem arz etmektedir.

3.3.1 Soruşturma konusu ülkenin üretim ve ihracat kapasitesi ile fiyatları

(1) Soruşturma konusu ülkenin üretim ve ihracat kabiliyetine ilişkin değerlendirmeler, International Trade Center (Uluslararası Ticaret Merkezi-ITC)'ın dış ticaret verilerine dayanılarak yapılmıştır. Bu çerçevede, 9105.21 gümrük tarife pozisyonu (GTP) için 2021-2023 dönemine ait FOB ihracat verisi kullanılmıştır.

(2) ITC tarafından sağlanan verilerin birimi ülkelere göre "adet" veya "ton" olarak değişmekte, ulusal veri kaynaklarıyla uyumsuzluk gösterebilmektedir. Bununla birlikte, bazı ülkelerin miktar verileri erişilebilir olmadığı için birim fiyatların karşılaştırılması yapılamamıştır. Bu çerçevede aşağıdaki değerlendirmelerde bahse konu kısıtlar da göz önünde bulundurulmuştur.

(3) Soruşturma konusu ürünün dünya ihracat hacminin 2021 yılında 788 milyon ABD doları, 2022 yılında 717 milyon ABD doları, 2023 yılında ise 580 milyon ABD doları seviyelerinde gerçekleştiği görülmektedir.

(4) ÇHC'nin dünyaya ihracatının miktar bazında 2021 yılında 77.212 ton, 2022 yılında 64.603 ton, 2023 yılında ise 62.190 ton seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir.

(5) Soruşturma konusu ülkenin dünyaya ihracatının tutarı 2021 yılında 603 milyon ABD doları, 2022 yılında 567 milyon ABD doları ve 2023 yılında 509 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir. ÇHC'nin dünyaya ihracatının birim fiyatı ise incelenen yıllarda sırasıyla 7,81 ABD doları/kg, 8,78 ABD doları/kg ve 8,19 ABD doları/kg seviyesinde gerçekleşmiştir.

(6) ÇHC'nin dünyaya ihracatının incelenen yılları içerisinde mutlak olarak miktar ve değer bazında düşüş trendi içerisinde olduğu gözlemlenmekle birlikte, soruşturma konusu ülkenin dünyaya

ihracatının nispi olarak arttığı ve dünya ihracatındaki payının 2021 yılında değer bazında %77 iken, 2022 yılında %79'a, 2023 yılında ise %88'e yükseldiği müşahede olunmuştur.

(7) Bu çerçevede, ÇHC'nin tetkik edilen yıllarda soruşturma konusu üründe dünyadaki ana tedarikçi ülke konumunda bulunduğu, değer bazında dünya ihracatında birinci sırada yer aldığı, dünya ihracatından aldığı payın %77 seviyesinden %88 seviyesine yükseldiği dikkate alındığında, ÇHC'nin hâlihazırda önemli seviyede üretim ve ihracat potansiyelinin bulunduğu değerlendirilmiştir.

3.4 Dampingin devamı veya yeniden meydana gelmesi ihtimaline ilişkin değerlendirme

(1) Yapılan inceleme sonucunda;

i. Önlemin kalkması halinde soruşturma konusu ülkenin davranışlarını göstermesi açısından önemli bir gösterge niteliğinde olan, esas soruşturmada ÇHC için tespit edilen damping marjının önemli oranlarda olduğu,

ii. Soruşturma konusu üründe dünyadaki en önemli tedarikçi ülke olan ÇHC'nin hâlihazırda Türkiye'ye yönlendirebileceği önemli üretim kapasitesinin ve ihracat kabiliyetinin bulunduğu,

iii. Türkiye pazarının büyüklüğü ve ithalatçı ile ihracatçıların birbirlerini tanımaları nedeniyle Türkiye pazarının ÇHC için cazip bir pazar olduğu,

hususları birlikte değerlendirildiğinde, yürürlükteki önlemin kalkması halinde dampingli ithalatın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu değerlendirilmiştir.

4. ZARARIN DEVAMI VEYA YENİDEN MEYDANA GELMESİ İHTİMALİ

4.1 Genel açıklamalar

(1) Yönetmeliğin 35 inci maddesi çerçevesinde, zararın devam edip etmediği ve önlemin yürürlükten kalkması halinde zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığı incelenmiştir. Bu kapsamda, ithalatın mutlak ve nispi olarak gelişimi, ithalat fiyatlarının seyri ile yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri değerlendirilmiştir. Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri, gözden geçirme dönemi olan 2021-2023 yılları için analiz edilmiştir.

(2) Soruşturma konusu ürünün genel ithalatı ve soruşturma konusu ülkeden yapılan ithalatının incelenmesinde Ticaret Bakanlığı KÜBİS veri tabanı verileri kullanılmıştır.

4.2 Ürünün genel ithalatının mutlak gelişimi ile fiyatları

(1) Soruşturma konusu ürüne ilişkin genel ithalat istatistiklerine bakıldığında, 2021 yılında 88.246 adet (1.056.246 ABD doları) seviyelerinde gerçekleşen ithalatın, 2022 yılında 100.728 adet (1.205.613 ABD doları) seviyelerinde gerçekleştiği, 2023 yılında ise 116.654 adet (1.667.378 ABD doları) seviyelerine yükseldiği görülmektedir.

(2) Söz konusu ithalatın ortalama birim fiyatları, incelenen dönem itibarıyla sırasıyla 11,97 ABD doları/adet, 11,97 ABD doları/adet ve 14,29 ABD doları/adet olarak gerçekleşmiştir.

4.3 Soruşturma konusu ülkeden ithalatın mutlak gelişimi ile fiyatları

(1) ÇHC menşeli soruşturma konusu ürün ithalatı, 2021 yılında 68.414 adet olarak gerçekleşmiş, 2022 yılında 86.443 adete, 2023 yılında ise 102.320 adete yükselmiştir.

(2) Söz konusu ithalatın değeri incelenen yıllarda sırasıyla 614.559 ABD doları, 462.278 ABD doları ve 767.168 ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

(3) Soruşturma konusu ülke menşeli ithalatın birim fiyatları ise incelenen dönemde sırasıyla 8,98 ABD doları/adet, 5,35 ABD doları/adet ve 7,50 ABD doları/adet olarak gerçekleşmiştir.

(4) ÇHC menşeli ürün ithalatının toplam ithalat içindeki miktar bazındaki payı ise sırasıyla %78, %86 ve %88 olarak gerçekleşmiştir.

4.4 Diğer ülkelerden gerçekleşen ithalatın mutlak gelişimi ile fiyatları

(1) Soruşturma konusu ürünün diğer ülkelerden ithalatı 2021 yılında 19.832 adet (441.687 ABD doları), 2022 yılında 14.285 adet (743.335 ABD doları) ve 2023 yılında 14.334 adet (900.210 ABD doları) seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(2) Söz konusu ithalatın ortalama birim fiyatları, incelenen dönem itibarıyla sırasıyla 22,27 ABD doları/adet, 52,04 ABD doları/adet ve 62,80 ABD doları/adet olarak gerçekleşmiştir.

(3) Söz konusu ithalatın toplam ithalat içindeki miktar bazındaki payı ise sırasıyla %22, %14 ve %12 olarak gerçekleşmiştir.

4.5 İthalatın nispi gelişimi

(1) Önlem konusu ithalatın nispi gelişimini görebilmek için soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın toplam Türkiye benzer mal tüketimi içindeki payı incelenmiştir. Bu bağlamda, öncelikle yerli üretim dalı ve diğer yerli üreticilerin yurt içi satışları ile genel ithalat miktarı toplanarak ilgili yıllarda toplam Türkiye benzer mal tüketimi elde edilmiştir. Yerli üretim dalının yurt içi satışlarının ve soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın toplam tüketime oranlanmasıyla pazar payları hesaplanmıştır. İncelenen veriler 2021 yılı 100 birim olacak şekilde endekslenmiştir.

(2) Bu çerçevede, yurt içi tüketim endeksi 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 84 birim ve 2023 yılında 61 birim olarak gerçekleşmiştir.

(3) ÇHC menşeli ithalatın 2021 yılında 100 birim olan pazar payı endeksi, 2022 yılında 150 birim, 2023 yılında ise 244 birim olarak gerçekleşmiştir.

(4) Diğer ülkeler menşeli ithalatın 2021 yılında 100 birim olan pazar payı endeksi, 2022 yılında 85 birim ve 2023 yılında 118 birim olarak gerçekleşmiştir.

(5) Yerli üretim dalının 2021 yılında 100 birim olan pazar payı endeksi, 2022 yılında 63 birim ve 2023 yılında 86 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(6) Başvuru sahibi yerli üreticiler ile başvuruyu destekleyen yerli üreticilerin yurt içi satışları birlikte ele alındığında, yerli üreticilerin pazar paymı gösteren söz konusu endeks 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 99 birim, 2023 yılında ise 98 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

4.6 Soruşturma konusu ithalatın yerli üretim dalının iç piyasa fiyatları üzerindeki etkisi

4.6.1 Fiyat kırılması

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ilgili hükümleri çerçevesinde, dampingli olduğu iddia edilen ithalatın yerli üretim dalının satış fiyatları üzerindeki etkisi değerlendirilirken soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını kırıp kırmadığı incelenmiştir. Fiyat kırılması, ithal ürünün ağırlıklı ortalama pazara giriş fiyatının Türkiye piyasasında yerli üretim dalının ağırlıklı ortalama yurt içi birim satış fiyatının yüzde olarak ne kadar altında kaldığını göstermektedir.

(2) Fiyat kırılması hesap edilirken, ağırlıklı ortalama CIF ithal birim fiyatının üzerine soruşturma konusu ülkeye yönelik uygulanan gümrük vergisi (%4,7), ilave gümrük vergisi (%25) ile CIF kıymetin %2'si tutarındaki diğer ithalat masrafları eklenerek ürünün Türkiye piyasasına giriş fiyatı bulunmuştur. Bulunan değer ile yerli üretim dalının ağırlıklı ortalama yurt içi satış fiyatı karşılaştırılmıştır.

(3) Dampinge karşı önlemlerin söz konusu olmadığı bir ortamda fiyatların hangi düzeyde oluşacağına ilişkin değerlendirmeyi mümkün kılmak amacıyla, anılan fiyatlara dampinge karşı önlemler eklenmemiştir.

(4) Bu kapsamda, ÇHC menşeli ithalatın yerli üreticinin fiyatlarını 2021, 2022 ve 2023 yıllarında kırmadığı tespit edilmiştir.

4.6.2 Fiyat baskısı

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ilgili hükümleri çerçevesinde, dampingli olduğu iddia edilen ithalatın yerli üretim dalının satış fiyatları üzerindeki etkisi değerlendirilirken soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarına baskı yapıp yapmadığı incelenmiştir. Fiyat baskısı, yerli üretim dalının fiyatlarının dampingli olduğu öne sürülen ithalat sebebiyle baskı altında bulunması ve yerli üreticinin fiyatlarını makul kâr elde edecek şekilde belirleyememesi durumunu ifade etmektedir. Bu kapsamda, soruşturma konusu ürünün gümrük vergisi, İGV ve gümrükleme masrafları dahil Türkiye pazarına ağırlıklı ortalama giriş fiyatı ile yerli üretim dalının ağırlıklı ortalama ticari maliyetine makul bir kâr oranı (%X) eklenerek bulunan olması gereken yurt içi birim satış fiyatı karşılaştırılmıştır.

(2) Dampinge karşı önlemlerin söz konusu olmadığı bir ortamda fiyatların hangi düzeyde oluşacağına ilişkin değerlendirmeyi mümkün kılmak amacıyla, anılan fiyatlara dampinge karşı önlemler eklenmemiştir.

(3) Bu kapsamda, ÇHC menşeli ithalatın yerli üreticinin fiyatlarını 2021, 2022 ve 2023 yıllarında baskılamadığı tespit edilmiştir.

4.7 Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri

(1) Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri, gözden geçirme dönemi olan 2021-2023 yıllarını içerecek şekilde incelenmiştir. Eğilimin sağlıklı bir şekilde analiz edilebilmesi amacıyla, Türk lirası bazındaki veriler yıllık ortalama Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) kullanılması suretiyle enflasyondan arındırılarak endekslenmiştir.

(2) Ekonomik göstergelerin değerlendirilmesinde, soruşturma konusu ürüne ait miktar incelemesinde "adet" ölçü birimi kullanılmıştır.

a) Üretim, kapasite ve kapasite kullanım oranı (KKO)

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2021 yılında 100 birim olan üretim miktar endeksi, 2022 yılında 58 birime, 2023 yılında ise 53 birime gerilemiştir.

(2) İncelenen dönemde yerli üretim dalının kapasitesi sabit kalmış, kapasite kullanım oranı (KKO) endeksi 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde 2022 yılında 58 birim, 2023 yılında ise 53 birim seviyesinde kaydedilmiştir.

b) Yurt içi ve yurt dışı satışlar

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2021 yılında 100 birim olarak kabul edilen yurt içi satış miktarı endeksi düşüş göstererek 2022 ve 2023 yıllarında 53 birim olarak gerçekleşmiştir.

(2) Yurt içi satış değeri endeksi ise 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla 100 birim ve 54 birim olurken, 2023 yılında 60 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

(3) Yerli üretim dalının yurt dışı satış miktar endeksi 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 219 birime yükselmiş, 2023 yılında ise 54 birime gerilemiştir.

(4) Yurt dışı satış değer endeksi ise 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla 100 birim ve 168 birim olurken, 2023 yılında 51 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

c) Yurt içi fiyatlar

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için yurt içi birim satış fiyatı endeksi 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 101 birime yükselmiş, 2023 yılında ise 115 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

ç) Pazar payı

(1) Yerli üretim dalının pazar payı endeksi 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla 100 birim ve 63 birim olurken, 2023 yılında 86 birim olarak gerçekleşmiştir.

d) Maliyetler ve kârlılık

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2021 yılında 100 birim olan birim sınai maliyet endeksi, 2022 yılında 105 birime yükselmiş, 2023 yılında ise 136 birim olarak gerçekleşmiştir. Faaliyet ve finansman giderleri eklenerek hesaplanan birim ticari maliyet endeksi ise 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla 100 birim ve 108 birim olurken, 2023 yılında 144 birim seviyesinde kaydedilmiştir.

(2) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için gerçekleşen ticari maliyetleri ve yurt içi satış fiyatları dikkate alınarak hesaplanan yurt içi satışlardan birim kârlılık endeksi incelenen yıllarda düşüş göstererek, 2021 yılında 100 birim kabul edildiğinde, 2022 yılında 77 birim, 2023 yılında ise 8 birim olarak gerçekleşmiştir.

(3) Yurt dışı satışlardan birim kârlılık endeksi 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla 100 birim ve 60 birim olurken, 2023 yılında ise 68 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

(4) Yerli üretim dalının toplam satışlarında birim kârlılığı 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 96 birime gerilemiş, 2023 yılında 18 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

e) Stoklar

(1) Yerli üretim dalının dönem sonu stok miktarı 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 132 birime yükselmiştir.

f) İstihdam

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün üretiminde çalışan işçi sayısı endeksi 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla 100 birim ve 136 birim olurken, 2023 yılında 107 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

g) Ücretler

(1) Soruşturma konusu ürün üretiminde çalışan bir işçinin aylık brüt ücretinin endeksi dalgalı bir seyir izlemiş olup 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 79 birime gerilemiş, 2023 yılında ise 109 birime yükselmiştir.

ğ) Verimlilik

(1) Soruşturma konusu ürün üretiminde çalışan işçi başına düşen üretim miktarını gösteren verimlilik endeksi 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 43 birime gerilemiş, 2023 yılında ise 50 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

h) Nakit akışı

(1) Soruşturma konusu üründe sağlanan nakit akış endeksi 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 56 birime gerilemiş, 2023 yılında ise 10 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

ı) Büyüme

(1) Yerli üretim dalının bütün faaliyetlerini kapsayan aktif büyüklüğü 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 68 birime gerilemiş, 2023 yılında ise 65 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

i) Sermayeyi artırma yeteneği

(1) Yerli üretim dalının öz sermaye endeksi 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 44 birime gerilemiş, 2023 yılında ise 30 birim olarak gerçekleşmiştir.

j) Yatırımları artırma yeteneği

(1) Yerli üretim dalının incelenen dönemde kapasite artışına yönelik tevsi yatırımı bulunmamaktadır. Yenileme yatırımları ise 2021 yılında gerçekleşmemiş olup, 2022 yılı 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 0 birim olarak gerçekleştiği görülmüştür.

(2) Yerli üretim dalının yatırımlarının geri dönüş oranı (dönem kârı/öz sermaye) 2021 yılında 100 birim, 2022 yılında 39 birim, 2023 yılında ise 70 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

4.8 Yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinin değerlendirilmesi

(1) Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri incelendiğinde, dampinge karşı önlemin varlığına rağmen, üretim, yurt içi satış miktarı, kârlılık, dönem sonu stoklar, kapasite kullanım oranı ve verimlilik gibi başlıca ekonomik göstergelerinde ciddi bozulmalar yaşandığı tespit edilmiştir.

(2) Öte yandan, yerli üretim dalının gözden geçirme dönemi boyunca iyileşme sağlayabildiği tek alanın istihdam edilen işçi sayısındaki artış olduğu görülmektedir.

4.9 Zararın devam etmesi veya yeniden meydana gelmesine ilişkin değerlendirme

(1) Zararın devam etmesi veya yeniden meydana gelmesi ihtimaline ilişkin yukarıdaki bilgiler çerçevesinde,

i. Yürürlükteki önlemin varlığına rağmen, ÇHC menşeli ithalatın mutlak ve nispi olarak incelenen yıllarda artış gösterdiği, yerli üretim dalının pazar payının ise düşüş gösterdiği görülmüştür.

ii. ÇHC menşeli ithalatın yerli üretim dalının yurt içi satış fiyatları üzerinde fiyat kırılması ve fiyat baskısı etkisine neden olmadığı; ancak söz konusu durumun, yürürlükteki dampinge karşı önlemin etkisiyle ÇHC'den gerçekleştirilen duvar saati ithalatının ürün kompozisyonunun görece yüksek birim fiyatlı üst segment tiplere doğru kaymasından kaynaklandığı değerlendirilmiştir.

iii. Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri bir bütün olarak incelendiğinde, önlemin varlığına rağmen inceleme döneminde üretim, yurt içi satış miktarı, kârlılık, dönem sonu stoklar, kapasite kullanım oranı verimlilik gibi göstergelerinde olumsuz seyrin devam ettiği görülmektedir.

(2) Tüm bu hususlar birlikte dikkate alındığında, zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu değerlendirilmiştir.

5. SONUÇ

(1) Yürütülen soruşturma esnasında elde edilen bilgi ve bulgular çerçevesinde, yürürlükteki önlemin ortadan kalkması durumunda dampingin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu değerlendirilmiştir.

(2) Bu çerçevede, soruşturma neticesinde ulaşılan tespitleri değerlendiren Kurulun kararı ile İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/17) ile yürürlükte olan dampinge karşı önlemin, Yönetmeliğin 42 nci maddesi çerçevesinde aşağıdaki tabloda gösterilen biçimde uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir.

GTİP	Eşya Tanımı	Menşe Ülke	Dampinge Karşı Önlem (CIF Bedelin Yüzdesi)
9105.21.00.00.00	Elektrikle Çalışanlar	Çin Halk Cumhuriyeti	23